

ÎNCHEIERE

09 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră împotriva lui Alexandr Strîmbul cu privire la încasarea cheltuielilor pentru instruire,

împotriva deciziei din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de către Alexandr Strîmbul, reprezentat de către avocatul Gabriela Moldovan, a fost casată integral hotărârea din 22 octombrie 2019 a Judecătoria Edineț, sediul central și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii,

constată:

La 13 mai 2019 Inspectoratului General al Poliției de Frontieră a depus cerere de chemare împotriva lui Alexandr Strîmbul cu privire la încasarea cheltuielilor pentru instruire.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 21 decembrie 2015, prin ordinul șefului Departamentului Poliției de Frontieră nr. 1407/ps, pârâtul Alexandr Strîmbul a fost angajat în serviciu în baza contractului individual de muncă, în funcția de inspector al unității control a frontierei a Sectorului Poliției de Frontieră „Lopatnic” al Direcției regionale Nord, fiind semnat contractul privind îndeplinirea serviciului în cadrul Poliției de Frontieră nr. 91/15, pe o durată nedeterminată.

A menționat că, având în vedere că, pentru funcția, pe care urma să o îndeplinească pârâtul era necesară o pregătire specială, prin ordinul șefului Departamentului Poliției de Frontieră nr. 1408/ps din 21 decembrie 2015, pârâtul a fost detașat la Colegiul Național al Poliției de Frontieră, pentru urmarea cursurilor de formare inițială în perioada 21 decembrie 2015 – 10 iunie 2016.

A susținut că, conform angajamentului, pârâtul și-a asumat obligația să activeze în cadrul Poliției de Frontieră o perioadă de 5 ani după finisarea cursului de

instruire inițială.

A afirmat că, conform art. IV pct. 2 al Legii nr. 94 din 02 iunie 2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, Departamentul Poliției de Frontieră și-a schimbat denumirea instituției, devenind Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

A relevat că, prin ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr.139 ef. din 18 august 2017 pârâtul a fost transferat în funcția de inspector inferior patrulare al Plutonului Edineț, Ocnița, Briceni al Companiei de patrulare nr. 2 Bălți a Regimentului de patrulare Nord al Inspectoratului Național de Patrulare al Inspectoratului General al Poliției, fiind eliberat din funcția de inspector al Unității control a frontierei al Sectorului Poliției de Frontieră „Lopatnic” al Direcției regionale Nord.

A notat că, ulterior, la 01 august 2018 pârâtul a înaintat o cerere, prin care a solicitat demisionarea sa din cadrul Inspectoratului Național de Patrulare din propria inițiativă.

A declarat că, prin ordinul șefului Inspectoratului General al Poliției nr. 384/ef din 17 august 2018 pârâtul a fost eliberat din serviciu în conformitate cu prevederile art. 38 alin. (1) lit. a) (demisie) al Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016 cu privire la funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

A invocat că, pârâtul, fiind instruit conform planurilor de asigurare cu resurse umane a Poliției de Frontieră și demisionat din cadrul Poliției de Frontieră, având vechimea în serviciu mai puțin de 5 ani după absolvirea instituției de învățământ menționate, este obligat să restituie cheltuielile suportate pentru instruirea sa.

A mai invocat că, conform certificatului calcul pentru instruirea pârâtului Alexandru Strîmbul în perioada 12 decembrie 2015 – 10 iunie 2016 la Colegiul Național al Poliției de Frontieră, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a suportat cheltuieli în mărime de 17 400,13 lei.

A menționat că, termenul obligatoriu de a activa în Poliția de Frontieră după absolvirea instituției de învățământ este de 5 ani sau, respectiv, 1825 de zile. În perioada 21 decembrie 2015 - 17 august 2018 pârâtul a activat 802 zile, de aceea urmează să restituie cheltuielile pentru instruirea sa la Colegiul Național al Poliției de Frontieră, în mărimea calculată prin împărțirea sumei cheltuielilor generale la perioada aflării în serviciu, ceea ce constituie suma de 9 753,60 de lei.

A susținut că, în scopul prevenirii unui eventual litigiu și soluționării cauzei pe cale amiabilă, la 07 februarie 2019, în adresa pârâtului a fost expediată somația cu nr. 35/2-1-692, prin care a fost solicitat pârâtului restituirea benevolă a despăgubirilor materiale, însă până în prezent, suma datorată nu a fost achitată.

A solicitat încasarea de la pârât a cheltuielilor suportate pentru instruire în sumă de 9 753,60 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 22 octombrie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul central a fost admisă acțiunea depusă de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și au fost încasate de la Alexandr Strîmbul în beneficiul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cheltuielile pentru instruire în sumă de 9 753,60 de lei și în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 292,59 de lei.

La 18 noiembrie 2019 Alexandr Strîmbul, reprezentat de către avocatul Gabriela Moldovan, a declarat apel nemotivat, iar la 30 decembrie 2019 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de către Alexandr Strîmbul, reprezentat de către avocatul Gabriela Moldovan, a fost casată integral hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a fost respinsă.

Instanța de apel a reținut că, relațiile de serviciu cu Departamentul Poliției de Frontieră au încetat datorită transferului angajatului la o altă autoritatea publică, care, potrivit anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului RM nr. 778 din 27 noiembrie 2009, atât Inspectoratul General al Poliției, cât și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră sunt autoritățile administrative din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

De altfel, instanța de apel, din esența prevederilor art. 26 alin. (3) al Legii nr.288 din 16 decembrie 2016 cu privire la funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, a conchis că, angajamentul scris al funcționarului public privind activitatea în serviciul public după absolvirea formelor de dezvoltare profesională (în continuare angajament) reprezintă actul juridic unilateral prin care funcționarul public își asumă obligația de a activa în serviciul public după absolvirea cursurilor sau programelor de dezvoltare profesională, inclusiv studiilor de masterat în țară sau în străinătate, însă din interpretarea prevederilor anexei nr. 1 la Regulamentul privind modalitatea de restituire a cheltuielilor pentru instruire de către funcționarul public cu statut special din cadrul Poliției de Frontieră rezultă că, doar în cazul în care persoana și-a încetat activitatea în serviciul public urmează să restituie cheltuielile, condiții ce nu se întrunesc în speța dată. Or, intimatul în speță și-a încetat raporturile de serviciu cu Inspectoratul al Poliției de Frontieră nu din cauza încetării activității în serviciul public, ci din motivul de transfer în alt serviciu public al aceluiași minister, prin urmare, își continuă activitatea în cadrul Inspectoratului General de Poliție al MAI.

Mai mult, instanța de apel a reținut că, după demisia sa din MAI, Alexandr Strîmbul s-a reangajat în aceeași autoritate publică, astfel că la momentul emiterii hotărârii judecătorești contestate, acesta avea calitatea de angajat al MAI, adică a autorității publice care a finanțat instruirea sa. Prin urmare, în următorii cinci ani de la finisarea instruirii, Alexandr Strîmbul deține încă calitatea de angajat al MAI, la momentul actual acesta având o activitate de 03 ani 02 luni în funcție publică.

În așa mod, ținând cont că, apelantul Alexandr Strîmbul își continuă activitatea publică în următorii cinci ani de la instruire, instanța de apel a considerat că, temeiuri pentru încasarea din contul acestuia în beneficiul Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne a cheltuielilor pentru dezvoltarea profesională nu sunt, motiv din care acțiunea urmează a fi respinsă.

Instanța de apel a reținut că, este neîntemeiat argumentul intimatului precum că, apelantul urmează să restituie cheltuielile de instruire pe motiv că, acesta nu și-a

continuat activitatea în cadrul Departamentului Poliției Frontieră, fără a ține cont că, acesta și-a continuat activitatea în cadrul altei subdiviziuni a MAI, dat fiind că, anume intimatul a suportat cheltuielile de instruire, astfel că, în interpretarea prevederilor art. 26 alin. (4) și 33 alin. (1) din Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul MAI, ale art. 39 alin. (11) din Legea cu privire la Poliția de Frontieră și ale anexei nr. 1 la Regulamentul privind modalitatea de restituire a cheltuielilor pentru instruire de către funcționarul public cu statut special din cadrul Poliției de Frontieră, cheltuielile de instruire se restituie doar în cazul în care persoana și-a încetat activitatea în serviciul public, condiții ce nu se întrunesc în cazul din speță. Normele de drept indicate nu stabilesc obligativitatea restituirii cheltuielilor de instruire în cazul încetării activității în serviciul public în cadrul entității ce l-a delegat pe funcționar la instruire și a suportat cheltuieli în acest sens, ci prevăd aceasta obligație doar într-un caz - încetarea activității în serviciul public, încetare a activității care nu s-a stabilit la caz, dimpotrivă s-a stabilit că ultimul și-a continuat activitatea în serviciul public, inclusiv în aceeași autoritate publică.

La 18 august 2020 Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece a fost emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

A menționat că, intimatul, fiind instruit conform planurilor de asigurare cu resurse umane a Poliției de Frontieră și demisionat din cadrul Poliției de Frontieră, având vechimea în serviciu mai puțin de 5 ani după absolvirea instituției de învățământ, Colegiul Național al Poliției de Frontieră, este obligat să restituie cheltuielile suportate pentru instruirea sa.

A susținut că, termenul obligatoriu de a activa în Poliția de Frontieră după absolvirea instituției de învățământ este de 5 ani sau, respectiv, 1825 de zile.

A afirmat că, în perioada 21 decembrie 2015 – 17 august 2018 intimatul a activat 802 zile. Prin urmare, având în vedere faptul că, Alexandr Strîmbul din cei 5 ani obligatorii și-a îndeplinit serviciul doar 802 zile, acesta urmează să restituie cheltuielile pentru instruirea sa la Colegiul Național al Poliției de Frontieră, în mărimea calculată prin împărțirea sumei cheltuielilor generale la perioada aflării în serviciu, ceea ce constituie suma de 9753,60 de lei.

A relevat că, intimatul a fost instruit la Colegiul Național al Poliției de Frontieră (actul Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei, instituție de învățământ din subordinea Poliției de Frontieră) în domeniul „Securității Frontierei”. Pe cale de consecință, instruirea, pentru care intimatul este obligat să restituie cheltuielile, a fost efectuată în domeniul Securității Frontierei, domeniu care nu are tangență cu activitatea din cadrul Inspectoratului Național de Patrulare – entitate în care s-a transferat intimatul.

A notat că, contrar alegațiilor instanței de apel din decizie, raportul de serviciu al funcționarului public cu statut special poate înceta și în cazul transferului, după cum prevede și art. 38 alin. (1) lit. i) din Legea privind funcționarul public cu statut

special din cadrul MAI.

A declarat că, conform pct. 3 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1145 din 1 noiembrie 2018, Inspectoratul reprezintă unitatea centrală de administrare și control a Poliției de Frontieră cu personalitate juridică și cu competență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, are sediul în municipiul Chișinău, dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova și denumire în limba de stat, precum și de cont trezorerial și alte atribute specifice, în modul stabilit. Inspectoratul General al Poliției de Frontieră este parte componentă a sistemului național de securitate a statului, este organ de securitate a statului.

A mai declarat că, conform art. 12 alin. (1) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la poliție și statutul polițistului, Inspectoratul general al Poliției reprezintă unitatea centrală de administrare și control a Poliției cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova. Inspectoratul General al Poliției este organ de apărare și ordine publică.

A invocat că, aceste două autorități publice distincte au scopuri și sarcini diferite, precum și pregătirea profesională a angajaților se face prin metode diferite și au ca obiectiv îndeplinirea unui serviciu, care diferă unul de celălalt.

A specificat că, instanța de apel a interpretat eronat prevederile anexei nr. 1 la Regulamentul privind modalitatea de restituire a cheltuielilor pentru instruire de către funcționarul public cu statut special din cadrul Poliției de Frontieră, aprobat prin ordinul nr. 257 din 22 ianuarie 2018, precum și cele ale art. 38 alin. (1) lit. a), g)-r) și t)-w) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

A menționat că, angajamentul indicat la anexa nr. 1 a Regulamentului enunțat transpune prevederile Legii privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

A susținut că, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră este organul responsabil pentru evidența cheltuielilor suportate pentru instruirea colaboratorilor săi și are obligațiunea de a întreprinde măsuri prompte pentru restituirea acestora și să excludă prejudicierea bugetului de stat.

A remarcat că, conform pct. 234 alin. (3) din Instrucțiunea cu privire la evidența contabilă în instituțiile bugetare, aprobată prin ordinul Ministerului Finanțelor nr. 93 din 19 iulie 2010, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră este obligat să țină evidența restanțelor înregistrate pentru studiile în instituțiile de învățământ, iar sumele restituite și depuse pe contul instituției să le transmită la bugetul de stat.

A afirmat că, la materialele dosarului nu este anexat nici un act, care să certifice faptul că, intimatul, fiind angajat în cadrul Inspectoratului Național de Patrulare al IGP, a semnat un angajament, prin care s-a obligat să restituie prejudiciul cauzat Poliției de Frontieră.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei contestate la 21 iulie 2020, iar la 27 iulie 2020 recurentul a recepționat-o, fapt confirmat prin avizul de recepție a acesteia (f.d. 132).

Astfel, recursul declarat la 18 august 2020 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3)

și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Mariana Pitic